

TRENDS AND PROSPECTS OF MANAGEMENT DEVELOPMENT IN THE CONDITIONS OF GLOBAL CHALLENGES

III INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

Ministry of Education and Science of Ukraine
Kherson state Agrarian and Economic University (Ukraine)
Department of Agriculture and Irrigation of
Kherson Regional State Administration (Ukraine)
Southern State Agricultural Research Station of Institute of Water Problems and
Land Reclamation of NAAS (Ukraine)
Poltava State Agrarian Academy (Ukraine)
Institute for Research of Economic and Social Problems of Globalization,
European University (Georgia)
Technical University (Moldova)
Department of Operations Research, AGH University of Science and Technology
(Poland)

Materials of the

*III INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE*

**«TRENDS AND PROSPECTS OF MANAGEMENT
DEVELOPMENT IN THE CONDITIONS
OF GLOBAL CHALLENGES»**

KHERSON STATE AGRARIAN AND ECONOMIC UNIVERSITY

Faculty of Economics

May 30, 2024

УДК 005:339.9(043.2)

Т 33

*Рекомендовано до друку
Вченою радою економічного факультету
Херсонського державного аграрно-економічного університету
(протокол від «21» червня 2024 р.)*

Т 33 *Тенденції та перспективи розвитку менеджменту в умовах глобальних викликів*: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (30 травня 2024 р., м. Херсон – Кропивницький) / за ред. Г.В. Жосан, Г.О. Димової та ін. – Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2024. – 250 с.

ISBN 978-617-8187-20-0 (електронне видання)

В матеріалах конференції висвітлено передові науково-практичні результати досліджень, що отримані у галузі сучасного менеджменту. Конференція покликана стимулювати обмін ідеями та тематичною інформацією між українськими та зарубіжними вченими, представниками наукового та виробничого середовищ, слугувати джерелом інформації про сучасний рівень наукової роботи для здобувачів вищої освіти.

Для здобувачів вищої освіти, науковців та фахівців.

*Матеріали збірника подаються в авторській редакції
та друкуються мовою оригіналу*

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, географічних назв, цитат та інших відомостей несуть автори публікацій. Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

Відповідальний за випуск – завідувача кафедрою менеджменту, маркетингу та інформаційних технологій, к.е.н., доцент **Жосан Г.В.**

Технічний редактор: к.т.н., доцент кафедри менеджменту, маркетингу та інформаційних технологій **Димова Г.О.**

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу
Херсонського державного аграрно-економічного університету заборонено!**

УДК 005:339.9(043.2)

Децентралізована природа блокчейну робить його стійким до маніпулювання та атак. Записи в блокчейні зберігаються на множині розподілених вузлів, що унеможлиблює фальсифікацію або видалення даних без консенсусу більшості учасників мережі.

Криптографічний захист даних в блокчейні ґрунтується на стійких до злому алгоритмах шифрування. Це гарантує, що лише авторизовані користувачі можуть отримувати доступ до інформації та вносити до неї зміни. Завдяки цій подвійній системі захисту блокчейн забезпечує високий рівень безпеки для даних організацій, що робить його цінним інструментом для підвищення інноваційної безпеки.

Цифрова трансформація економіки України за допомогою блокчейн-технологій надає ряд конкурентних переваг, серед яких економія на трудових витратах, підвищення інформаційної безпеки, зниження витрат на контроль якості продукції та послуг [1, с. 22]. Блокчейн також сприяє підвищенню прозорості діяльності компаній і державних установ за рахунок створення прозорих і недвозначних цифрових баз даних. Це сприяє поліпшенню контролю за фінансовими операціями, управлінням ланцюжками поставок, а також забезпечує ефективне управління даними і ресурсами.

Крім того, блокчейн дає змогу створювати смарт-контракти, які автоматизують виконання угод між сторонами, унеможливаючи ризик помилок і усуваючи необхідність посередників. Вони являють собою програмовані цифрові контракти, які автоматизують і контролюють виконання угод між сторонами без необхідності посередників або централізованих структур. Смарт-контракти запускаються при виконанні певних умов, які записані в блокчейні, і автоматично виконують узгоджені дії без можливості втручання третіх сторін. Це дозволяє підвищити надійність та ефективність угод, а також значно скоротити витрати на транзакції.

В основі своєї, блокчейн – це база даних, у якій зберігається інформація про кожен транзакцію, вироблену в системі [2, с. 926]. Блокчейн автоматизує процеси взаємодії між органами публічного управління та підприємствами, зменшуючи бюрократичні бар'єри та час опрацювання запитів. Завдяки прозорості та незмінності даних, що зберігаються у блокчейні, підвищується рівень довіри підприємств до державних інституцій. Крім того, використання блокчейну сприяє більшій ефективності в управлінні ресурсами, забезпечуючи безпеку та конфіденційність інформації, що дозволяє покращити якість надання державних послуг. Без перебільшення можна сказати, що блокчейн – це ключовий інструмент для зміцнення інноваційної безпеки, що забезпечує стійкий розвиток підприємств та підвищує ефективність публічного управління.

Література:

1. Ніколаєв С.О., Вороненко В.І., Ковальов Б.Л. Блокчейн як фактор цифрової трансформації економіки України. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2021. № 2. С. 16-23.
2. Бабенко К.Є. Блокчейн в економіці та бізнесі. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 15. С. 924-932.

Дебела І.М.

*к.с.-г.н., доцент,
Херсонський державний аграрно-економічний університет,
Херсон, Україна*

ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА РИЗИКІВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Провадження економічної діяльності, пов'язано з ризиками, як наслідками зміни структури та параметрів середовища здійснення цієї діяльності. Особливо якщо йдеться про

сферу інвестування, яка передбачає отримання вигоди у майбутньому. Ступінь ризику зростає в міру наростання невизначеності, що, в свою чергу, є результатом прискорених варіацій економічної динаміки. Саме тому вибір альтернативи чи послідовності дій – одна з ключових умов існування та розвитку інвестиційної та будь-якої іншої підприємницької діяльності, пов'язаної з впровадженням інноваційних підходів, технологій чи просування нових продуктів споживчого ринку. Управління ризиками є першочерговим завданням успішної підприємницької діяльності, що в стратегічному контексті, однозначно передбачає інвестиційно-інноваційний процес. Ризики інноваційної діяльності можна трактувати як імовірність збитків, що виникають як наслідок інвестування у розробку нових технологій, засобів виробництва, впровадження нових товарів, послуг. Ризиками інновацій також є можлива втрата ефективності управлінської діяльності, якщо інновації пов'язані зі зміною форм та методів управління. Тоді, задачею управління буде мінімізації негативних наслідків невизначеності та ризиків при виборі стратегічного плану інвестування [1, 2]. Успішність інноваційних проектів визначається мірою прогнозованості факторів ризику - можливістю завчасного виявлення ризикових факторів, розробки механізмів компенсації, зменшення негативного впливу на об'єкт управління. Нівелювати ризики повною мірою не можливо, але зменшити вплив ризикових факторів до рівня, допустимого в межах проекту [2, 4], виконавши попередній аналіз та моделювання ризикових ситуацій, задача реалістична. Інформаційне забезпечення моделі управління ризиками є визначальним фактором на етапі формування множини альтернатив та критеріїв вибору. Інформаційна база прийняття рішення має містити інформацію з різних джерел, визначати передісторію проблеми та аналогічні ситуації, за межами об'єкту управління. Таким чином, якість рішення залежить від детермінованості та вичерпності інформації про стан досліджуваної системи - об'єкту управління. У ситуативних задачах досить поширеним є випадок, коли інформація щодо критеріїв вибору альтернатив носить суб'єктивний характер, містить лінгвістичні параметри та структурні зв'язки з суттєвою невизначеністю, які не мають аналогів традиційної математичної мови. В таких задачах доцільним є використання елементів теорії нечітких множин, що дозволяє формалізувати нечіткі поняття та судження, якими оперує людина в описі своїх бажань, цілей, уявлень про навколишній світ [3, 5]. Критерії вибору, що є множиною кількісних та якісних оцінок альтернативи в межах задачі, в принципі, можуть описувати конфліктні інтереси різних сторін прийняття рішення. Вибір методу побудови та аналізу моделей таких задач залежить від ступеня невизначеності проблемної ситуації прийняття рішення. У випадку, коли вибір рішення ґрунтується не на об'єктивних оцінках, а на судженнях менеджера чи споживача, говорять про експертні методи прийняття рішень. Метод експертних оцінок відноситься до класу частково неформалізованих методів, що ґрунтуються на використанні інтуїції та досвіду осіб, які приймають рішення. Правомірність використання експертних оцінок, базується на припущенні: не визначена характеристика досліджуваного явища є випадковою величиною, а індивідуальна оцінка фахівця-експерта трактується як окрема реалізація цієї випадкової величини. Відповідно, математичне сподівання досліджуваної характеристики перебуває всередині діапазону групових оцінок експертів, тобто, узагальнене колективне судження можна вважати достовірним. Але для певного класу задач прийняття рішення це припущення не вірне. Іноді думка окремого експерта, стосовно мало дослідженої проблеми, заслуговує більшої уваги та може виявитися більш значущою, а при формальній обробці експертних даних вона буде втрачена. Тому, більшість наукових розробок методів прийняття рішень мають активувати використання інтуїції та персонального досвіду фахівців-експертів. Використання інформації, одержуваної від експертів, тісно пов'язано з формою її подання та методами обробки. Уся сукупність даних, одержуваних від експертів, є порівнянням ситуацій, об'єктів, альтернатив за обраними показниками, змінними та параметрами. При цьому процедура порівняння базується на існуванні принципової можливості встановлення певних відносин порядку між характеристиками процесів прийняття рішення та лінгвістичними змінними або елементами нечітких множин, що використовуються для представлення якісних

оцінок критеріїв та альтернатив. Експертні оцінки та теорія нечітких множин є двома різними концепціями системного аналізу, але їх поєднання удосконалить математичний інструмент аналізу задач прийняття рішення. Використання експертних оцінок у поєднанні з теорією нечітких множин дозволяє моделювати складні задачі управління ризиками в нестабільному економічному середовищі. Це може бути особливо корисним при виборі стратегії інноваційної діяльності, розробці нових та вдосконаленні діючих процесів управління – у сферах, де присутні нечіткість, неоднозначність чи невизначеність критеріїв вибору рішення.

Література:

1. Математичні методи дослідження операцій/Є. А. Лавров та ін. Суми: Сумський державний університет, 2017, 212 с.
2. Debela I. M. Research of optimization management models in conditions of uncertainty and risks. development in the conditions of transformational changes. Lviv -Toruń: Liha-Pres. 2021. P. 115-127
URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-239-8-7>.

Димова Г.О.

к.т.н., PhD, доцент кафедри менеджменту, маркетингу та інформаційних технологій

Ларченко О.В.

*к.с.-г.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, маркетингу та інформаційних технологій
Херсонський державний аграрно-економічний університет,
Херсон-Кропивницький, Україна*

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ВИМОГ СТВОРЕННЯ СИСТЕМ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

Невід'ємною частиною будь-якої законодавчої бази про захист персональних даних є положення про створення систем захисту персональних баз даних [1, 2]. Виділяються три основних типи заходів щодо забезпечення безпеки персональних баз даних (ПБД) [3]: організаційні, технічні і правові, представлених на рис. 1.

Рисунок 1 – Основні типи заходів щодо захисту персональних даних

Під правовими заходами безпеки персональних даних маються на увазі чинні законодавчі акти держави про захист ПБД [1, 2]. Правові заходи дозволяють суб'єкту персональних даних захищати свої дані від сторонніх осіб, а також вимагати захисту цих даних з боку всіх власників баз даних, в яких знаходяться персональні дані суб'єкта. Таким чином,